

Vergaderjaar 2006–2007

30 654

Wijziging van de wet ammoniak en veehouderij

C

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 17 januari 2007

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het voorlopig verslag dat de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 12 december jl. heeft vastgesteld.

Uit het feit dat alleen de fracties van de PvdA, Groen Links en SP een inhoudelijke beoordeling van het wetsvoorstel noodzakelijk achten, maak ik op dat de overige fracties zich in beginsel met de inhoud en het doel van de wijziging van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) kunnen verenigen.

In deze memorie van antwoord, die ik uitbreng mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is bij de beantwoording de volgorde van de vragen en opmerkingen in het voorlopig verslag aangehouden.

De leden van de fracties van de PvdA, Groen Links en SP stellen allereerst vast dat het wetsvoorstel primair steunt op een voornemen uit het Hoofdlijnenakkoord dat ten grondslag heeft gelegen aan het kabinet Balkenende 2 (2003) en dat verwacht mag worden dat behandeling van onderhavig wetsvoorstel door een nieuw kabinet tot een andere uitkomst zal leiden. Deze leden merken voorts op dat zij de indruk hebben dat tijdsdruk een onwenselijke invloed heeft gehad op de beraadslagingen in de Tweede Kamer.

Zoals de leden van bovengenoemde fracties vaststellen, vloeit het voorliggende wetsvoorstel rechtstreeks voort uit de afspraak die daarover in het Hoofdlijnenakkoord uit 2003 is gemaakt. Dat behandeling van dit wetsvoorstel door een nieuw kabinet tot een andere uitkomst zal leiden, kan op dit moment niet als vaststaand worden aangenomen, alleen al omdat er nog geen nieuw kabinet is geformeerd en een beleidsstandpunt ten aanzien van dit onderwerp dus ook niet bekend is. Daarbij moet worden opgemerkt dat de betreffende afspraak in het Hoofdlijnenakkoord is gebaseerd op een motie (de motie-Schreijer c.s.) die al tijdens de zittingperiode van het daaraan voorafgaande kabinet in 2002 door een ruime meerderheid in de Tweede Kamer werd aangenomen.

Wat de door de fractieleden veronderstelde onwenselijke invloed van de tijdsdruk op de beraadslagingen in de Tweede Kamer betreft, wil ik graag

het volgende opmerken. Over de uitvoering van de afspraak in het Hoofdlijnenakkoord en de wijze waarop die in het voorliggende wetsvoorstel zou worden uitgewerkt, heeft veelvuldig overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden waarbij de Kamer niet alleen met de hoofdlijnen van het wetsvoorstel heeft ingestemd maar ook de inhoud van het wetsvoorstel in belangrijke mate mede heeft bepaald.

Een prealabele vraag voor de leden van de fracties van de PvdA, Groen Links en SP betreft het bestuursakkoord dat in 2004 is gesloten. Uit de argumentatie van de staatssecretaris in diverse documenten en het overleg met de Tweede Kamer maken zij op dat het akkoord de regering hindert in een vrijelijk overleg met de Staten-Generaal inzake wetgeving over het onderhavig wetsvoorstel. Deze leden vragen de staatssecretaris of hij deze constatering deelt en zo ja, welke consequenties de regering hieruit trekt als medewetgever. Zo nee, kan de regering nog eens uiteenzetten waarom niet?

Ik deel de constatering van genoemde fractieleden niet. In het algemeen is het met het oog op een adequate implementatie van wetgeving wenselijk dat er bij de betrokken maatschappelijke partijen voldoende draagvlak voor de voorgenoemde wettelijke maatregelen bestaat. Daartoe zijn ook bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel de relevante maatschappelijke organisaties regelmatig geconsulteerd. De bestuurlijke overeenstemming die op 30 mei 2005 met het IPO, de VNG, LTO Nederland en ZLTO werd bereikt, had betrekking op de aanpak bij de selectie van de zeer kwetsbare gebieden door de provincies en op de wijze waarop meer duidelijkheid zou worden geboden ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen nabij Natuurbeschermingswetgebieden en ten aanzien van eventuele aanvullende eisen aan veehouderijen die onder de IPPC-richtlijn vallen. Voorzover deze bestuurlijke afspraken de inhoud van het wetsvoorstel betroffen, pasten deze bovendien binnen de hoofdlijnen zoals die in overleg met de Tweede Kamer waren vastgesteld. Het was dus geenszins de bedoeling met deze bestuurlijke afspraken de Kamer als medewetgever buiten spel te zetten. Wel impliceert het maken van bestuurlijke afspraken uiteraard ook, dat de betrokken bewindspersoon deze afspraken in de Kamer verdedigt en wijst op de risico's als de Kamer als medewetgever in de betreffende regeling wijzigingen wil aanbrengen.

De leden van de fracties van PvdA, Groen Links en SP constateren dat met een wijzigingsvoorstel in artikel 2, lid 5 een verarming is aangebracht, doordat bij het bepalen van de waarde van kleine waardevolle gebieden (< 50 ha) de bepaling geschrapt is inzake ecologische samenhang tussen gebieden. Deze leden vragen de regering of hier geen sprake is van strijdigheid met het beleid inzake de ecologische hoofdstructuur (EHS) of op zijn minst aantasting van de doelen van de EHS. Ook vragen zij of er inmiddels helderheid bestaat of de provincies behoefte hebben aan een handreiking in aanvulling op de bestaande jurisprudentie terzake van ecologische samenhang.

Het schrappen van de bepaling inzake de ecologische samenhang als criterium om een natuurgebied kleiner dan 50 ha te kunnen aanwijzen (er moest sprake zijn van een «zeer belangrijke ecologische samenhang»), kan tot gevolg hebben dat minder van deze gebieden als zeer kwetsbaar kunnen worden aangewezen en daardoor niet meer zullen worden beschermd door de zoneringsmaatregelen van de Wav. Deze gebieden blijven verder gewoon deel uitmaken van de EHS en in zoverre is er dan ook geen strijdigheid met het EHS-beleid. Wel kan het consequenties hebben voor de kwaliteit van de betreffende natuur. De gewenste natuurkwaliteit zal nu door generieke emissie maatregelen, reguliere beheersmaatregelen en effectgerichte maatregelen moeten worden gerealiseerd.

Daardoor zal de gewenste natuurkwaliteit in deze gebieden over het algemeen later dan voorzien worden bereikt.

Overigens is het in beginsel nog wel mogelijk dergelijke kleine gebieden toch aan te wijzen. Als gedeputeerde staten in overeenstemming met de representatieve lokale en regionale organisaties op het gebied van natuur en landbouw en met het betrokken college van B&W een dergelijke gebied «voordragen», kunnen provinciale staten zo'n gebied als zeer kwetsbaar gebied aanwijzen (artikel 2, lid 6, onder c, van het wetsvoorstel).

Momenteel blijken de provincies geen behoefte te hebben aan een handreiking om vast te stellen of sprake is van een (aaneengesloten) gebied groter dan 50 ha dan wel van meerdere gebieden die kleiner zijn dan 50 ha. Vooralsnog lijkt men met de bestaande jurisprudentie uit de voeten te kunnen. Mocht in een later stadium alsnog behoefte aan een dergelijke handreiking ontstaan, dan is de rijksoverheid bereid om daaraan mee te werken.

Voorts constateren de fractieleden van de PvdA, Groen Links en SP dat met deze wetswijziging sterker op middelen dan op doelen gestuurd wordt. Ze vragen of de regering deze opvatting deelt en of het niet effectiever zou zijn te sturen op een aanmerkelijke vermindering van uitstoot van ammoniak als verplichting waardoor stimulansen gegeven worden aan een daarop gerichte bedrijfsvoering.

Ik deel de opvatting van bovengenoemde fractieleden in zoverre, dat generiek emissiebeleid bij de huidige hoge niveaus van achtergronddepositie over het algemeen effectiever is dan het gebiedsbeleid (zonerings) in de Wav. Sinds 1998 (Regeerakkoord 1998) hebben de achtereenvolgende kabinetten er dan ook uitdrukkelijk voor gekozen om de bescherming van de voor ammoniak gevoelige natuur zoveel mogelijk te realiseren door middel van generiek emissiebeleid. Als aanvulling op dit generieke emissiebeleid is gekozen voor een beperkt zoneringsbeleid in de Wav. Dit aanvullend beleid heeft tot doel te voorkomen dat de daling van de (achtergrond)depositie als gevolg van ammoniakreducerende maatregelen weer verloren gaat als gevolg van uitbreiding en vestiging van veehouderijen nabij de kwetsbare natuurgebieden. In het voorliggende wetsvoorstel wordt het aanvullende zoneringsbeleid verder ingeperkt tot de zeer kwetsbare gebieden. Daardoor wordt het belang van generiek emissiebeleid nog groter. In dat verband is het van belang dat het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, op basis waarvan in stallen emissiearme technieken zullen moeten worden toegepast, tegelijk met het onderhavige wetsvoorstel in werking zal treden. Deze algemene maatregel van bestuur zal op termijn leiden tot een substantiële reductie van de emissie van ammoniak.

De leden van de fracties van PvdA, Groen Links en SP vragen voorts uitleg van de regering over het derde lid van artikel 3. De lezing die thans in het voorliggende wetsontwerp is opgenomen in de derde volzin van dit derde lid is naar het oordeel van deze leden onleesbaar.

Mede als gevolg van de latere aanvulling van het derde lid van artikel 3 van de Wav (bij de nota van wijziging van 30 oktober 2006 is de tweede volzin tussengevoegd) is dit artikellid zonder nadere toelichting inderdaad lastig leesbaar.

Het derde lid van artikel 3 formuleert uitzonderingen op het eerste lid van artikel 3. Op grond van het eerste lid dient het bevoegd gezag de gevolgen van de ammoniakemissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven uitsluitend te beoordelen op de wijze als in de artikelen 4 tot en met 7 is aangegeven.

Op basis van het derde lid (eerste volzin) mogen er in afwijking daarop

wel voorschriften worden gesteld op grond van de daar genoemde artikelen van de Wet milieubeheer. In dit verband is relevant dat op grond van die artikelen onder meer de toepassing van beste beschikbare technieken (BBT) kan worden geëist en dat als daaraan niet wordt voldaan, de milieuvergunning moet worden geweigerd. In de tweede volzin wordt dat genuanceerd, in die zin dat als het dierenverblijven die onderdeel uitmaken van een veehouderij betreft ook door middel van «interne saldering» aan de emissie-eisen kan worden voldaan, mits de totale ammoniakemissie uit de dierenverblijven binnen een veehouderij niet groter is dan wanneer elk individueel huisvestingssysteem door toepassing van BBT aan de eisen zou voldoen. De mogelijkheid van «intern salderen» geldt overigens niet voor nieuwe huisvestingssystemen. Daarin moet wel direct bij de oprichting BBT worden toegepast.

De derde volzin betreft de situatie waar sprake is van een veehouderij die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn valt (gpbv-installatie). In dat geval moet de milieuvergunning ook worden geweigerd als vanwege de technische kenmerken of de geografische ligging van die veehouderij of vanwege de lokale milieuomstandigheden verdergaande maatregelen moeten worden geeist dan BBT en de veehouder daar niet aan wil of kan voldoen. In de brief aan de Tweede Kamer van 26 oktober 2006 worden voorstellen gedaan ten aanzien van de situaties waarin IPPC-veehouderijen verdergaande technische maatregelen dan BBT zouden moeten treffen alsmede over de inhoud van die maatregelen (zie Kamerstukken II 2006/07, 22 343, nr. 142).

De leden van de fracties van de PvdA, Groen Links en SP stellen vast dat in artikel IIIA van de wijzigingswet een keuzemogelijkheid wordt geopend om bij AMvB de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet 1998) tijdelijk buiten toepassing te verklaren. Naar hun mening beoogt deze optie de belangen van de landbouw extra te beschermen. In verband hiermee vragen deze leden welke invloed hier van uitgaat op de verdere teloorgang van natuurgebieden behalve de reeds geaccepteerde 12% die als uitgangspunt voor het wetsvoorstel 30 654 is gekozen. Acht de regering het scheppen van die mogelijkheden in overeenstemming met de Nbwet 1998? Voorts constateren deze leden dat de Nbwet 1998 voortvloeit uit verplichtingen op grond van Europese regelgeving. Zij vragen de regering of het al dan niet tijdelijk buiten werking stellen van de Nbwet 1998 niet tot strijdigheid leidt met Europese richtlijnen. Zij dringen er bij de regering op aan dit punt te laten toetsen door de Raad van State en vragen de regering zich hierover uit te spreken.

Zoals blijkt uit de toelichting bij de tweede nota van wijziging, waarbij genoemd artikel in het wetsvoorstel is ingevoegd, wordt met het nieuwe artikel 19da niet beoogd de Nbwet 1998 tijdelijk buiten toepassing te verklaren. Wel wordt met dit artikel in beginsel de mogelijkheid geopend om bepaalde categorieën van projecten of andere handelingen uit te zonderen van de vergunningplicht. Dit zal echter alleen gebeuren als uit uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap of uit mededelingen van de Europese Commissie blijkt dat daar ruimte voor is. Om te kunnen voldoen aan artikel 6 van de Habitatrichtlijn, zullen daarbij in bepaalde gevallen beperkingen of voorwaarden aan die projecten of handelingen moeten worden gesteld, zodat de vergunningplicht dan feitelijk wordt vervangen door algemene regels.

Het uitgangspunt dat het instrument AMvB alleen zal worden ingezet als zeker is dat aan artikel 6 van de Habitatrichtlijn wordt voldaan, impliceert dat de betreffende projecten of handelingen geen significante negatieve gevolgen voor de betrokken Vogel- of habitatrichtlijngebieden mogen hebben. Voor een (verdere) teloorgang van natuurgebieden zoals deze fractieleden stellen, hoeft dan ook niet te worden gevreesd. Door het hanteren van voornoemd uitgangspunt en het feit dat over de invulling

van deze bepaling altijd overleg zal plaatsvinden met de Europese Commissie, wordt voldoende gewaarborgd dat strijdigheid met de Habitatrichtlijn wordt voorkomen. Wanneer gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om bij AMvB categorieën van projecten of andere handelingen uit te zonderen van de vergunningplicht, wordt die AMvB ter advisering aan de Raad van State voorgelegd. Toetsing van dit onderdeel van het wetsvoorstel door de Raad van State is naar de mening van het kabinet dan ook niet nodig.

De fractieleden van PvdA, Groen Links en SP merken op dat in het advies van de Raad van State onder punt 6 wordt aangedrongen op een afstemmingsregeling tussen de Nbwet 1998, de Wet milieubeheer en de Wav. Volgens deze leden wijst de regering het voorstel van de Raad af onder verwijzing naar een regeling op grond van de nieuwe Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die op 1 januari 2008 in werking zou moeten treden, maar overigens nog niet is ingediend. De leden van de fracties van PvdA, Groen Links en SP vragen de regering of de inwerkingtreding van de wetswijziging Wav niet aangehouden kan worden tot inwerkingtreding van de Wabo. Dan is afstemming gewaarborgd. Afstemming is naar het oordeel van deze leden dringend noodzakelijk vanuit een oogpunt van transparantie in wetgeving. Zij constateren dat de onderhavige wetswijziging de uitvoering nodeloos complex maakt.

De aanbeveling van de Raad van State om te komen tot een inhoudelijke afstemmingsregeling tussen de Nbwet 1998 enerzijds en de Wet milieubeheer en de Wav anderzijds wordt door het kabinet onderschreven. Wel is het kabinet, anders dan de Raad, van mening dat een tussentijdse wijziging van de Wet milieubeheer waarin deze afstemming wordt geregeld, niet noodzakelijk is, omdat inmiddels wordt voorzien in een afstemmingsregeling in het wetsvoorstel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Bovendien bleek uit de ter zake ingediende amendementen dat een dergelijke afstemmingsregeling niet eenvoudig in het onderhavige wetsvoorstel is in te passen. Anders dan de leden van bovengenoemde fracties veronderstellen, is het wetsvoorstel Wabo overigens op 18 oktober 2006 bij de Tweede Kamer ingediend (Kamerstuknummer 30 844). In de tussentijd biedt de coördinatieregeling in de Nbwet 1998 een goed alternatief voor afstemming. Daarmee kan worden bereikt dat een veehouder die met het oog op een gewenste uitbreiding zowel een Natuurbeschermingswetvergunning (Nbwet-vergunning) als een milieuvergunning aanvraagt, de beslissingen op beide aanvragen gelijktijdig ontvangt.

Het aanhouden van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wav zoals deze leden voorstellen, biedt in dit verband geen soelaas omdat daarmee de bestaande situatie waarin een afstemmingsregeling tussen de milieu- en natuurbeschermingswetgeving ontbreekt, niet verandert.

De leden van de fracties van PvdA, Groen Links en SP hebben voorts grote zorg over het evenwicht tussen natuur en landbouw door de wijze waarop het aspect dat vraagt om «rekening te houden met de gevolgen voor bestaande veehouderijen» in de besluitvorming over de aanwijzing van gebieden, wordt benaderd. Zij constateren dat de beantwoording door de staatssecretaris aan de Tweede Kamer in de nota n.a.v. het verslag op dit punt twijfels oproept. In de eerste plaats wordt aanscherping van de zogenoemde maatwerk aanpak doorgeschoven naar de rechter. Ruimte voor provinciale afweging achten deze leden een goede zaak, maar die ruimte is terzake van de bescherming van de natuur sterk ingeperkt. In de tweede plaats stellen zij vast dat de staatssecretaris de effecten voor de natuur als gering typeert, daar waar 12% van de natuur zal verdwijnen. Dit effect is zo gering naar het oordeel van de staatssecretaris dat evaluatie niet «opportuun» is. Kan de regering in het licht van de

Natuurbeschermingswet en het beleid terzake van de EHS aangeven, waarom 12% gering is?

Bij de aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden kan alleen rekening worden gehouden met de gevolgen voor bestaande veehouderijen «voorzover de ecologische samenhang tussen de zeer kwetsbare gebieden daardoor niet wordt aangetast en geen verlies van bijzondere natuurwaarden optreedt». Door deze wettelijke randvoorwaarden wordt de mogelijkheid om rekening te houden met de gevolgen voor bestaande bedrijven sterk ingeperkt. Die mogelijkheid is dan ook specifiek bedoeld voor het oplossen van knelpunten die ten aanzien van de veehouderij zouden kunnen ontstaan bij de concrete begrenzing van de zeer kwetsbare gebieden. Bij de begrenzing van deze gebieden kan een maatwerk aanpak voorkomen dat veehouderijen nabij de rand van deze gebieden onevenredig in hun uitbreidingsmogelijkheden worden beperkt. Als het bijvoorbeeld gaat om een uitloper van een gebied dat een afwijkende en beduidend mindere ecologische kwaliteit heeft dan de rest van het kwetsbare gebied, dan kunnen de gevolgen voor een daar gelegen veehouderij bepalend zijn voor het feit of die uitloper al dan niet als zeer kwetsbaar wordt aangemerkt. Anders dan voornoemde fractieleden veronderstellen, is het niet de bedoeling de maatwerk aanpak «door te schuiven» naar de rechter. De provincies wordt daarentegen geadviseerd op dit punt een evenwichtig (wat betreft de belangenafweging tussen natuur en landbouw) en goed onderbouwd (rekening houdend met genoemde wettelijke randvoorwaarden) beleid te voeren, juist om te voorkomen dat het veelvuldig tot rechtelijke procedures komt.

De effecten van het onderhavige wetsvoorstel voor de natuur worden als relatief gering getypeerd. Het betreft naar schatting ongeveer 12% van de natuur die als voor verzuring gevoelig wordt aangemerkt en die binnen de EHS is gelegen. Kijkend naar de EHS als totaal, dan gaat het «slechts» om circa 5,5% van de oppervlakte van de EHS. Bovendien is het onjuist dat de betreffende natuur zal verdwijnen. Zoals bij een eerder antwoord reeds is aangegeven, is het gevolg van het wetsvoorstel dat de betreffende kwetsbare natuur niet meer via de zoneringsmaatregelen van de Wav zal worden beschermd. Wel gelden ook voor deze gebieden de generieke emissie maatregelen. Over het algemeen zullen de beoogde natuurkwaliteiten in deze gebieden daardoor pas in een later stadium kunnen worden gerealiseerd dan wanneer de zoneringsmaatregelen van de Wav nog wel van toepassing waren geweest.

Ten slotte vragen de leden van de fracties van de PvdA, Groen Links en SP waarom nu geen eisen terzake van grondgebondenheid voor melkveehouderijen zijn opgenomen, behalve het feit dat een dergelijke regeling complex is. Uit de brief van staatssecretaris van Geel van 31 oktober 2006 maken deze leden op dat hij op zichzelf sympathiek tegenover een regeling voor grondgebondenheid staat, maar het nu niet nodig vindt en pas tot regeling bereid is als mocht blijken dat zich een ongewenste toename van de veestapel voordoet. Deze leden vragen de regering of nu het paard niet achter de wagen gespannen wordt, immers de Wav beoogt om ongewenste toename te voorkomen in zeer kwetsbare gebieden. Welk risico is er en wat is er tegen om nu reeds de mogelijkheid om in te grijpen in de wet op te nemen?

Dat in het wetsvoorstel ten aanzien van melkrundveehouderijen in de zones van 250 meter rond zeer kwetsbare gebieden geen eisen van grondgebondenheid zijn opgenomen, is vooral ingegeven vanuit de verwachting dat het risico op een ongewenste toename van de veestapel in deze gebieden thans gering is. Ongeveer tweederde deel van de zeer kwetsbare gebieden bestaat namelijk uit Natuurbeschermingswetgebieden (beschermden natuurmonumenten en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden).

Om te kunnen uitbreiden zal in deze gebieden naast de milieuvergunning ook een Nbwet-vergunning vereist zijn. In geval dat een uitbreiding van de veestapel significante gevolgen voor een Vogel- of Habitatrichtlijngebied kan hebben en niet is uitgesloten is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast, zal de Nbwet-vergunning moeten worden geweigerd. Naar verwachting zal de mate van grondgebondenheid een belangrijk element vormen bij de beoordeling of de gevraagde uitbreiding vergund kan worden. Omdat het beoordelingskader van de Nbwet 1998 in deze gevallen als «vangnet» fungeert, is een specifieke regeling voor grondgebondenheid in de Wav in deze gevallen dus niet nodig. Daarnaast is uit een recent onderzoek van Alterra aan de hand van de historische ontwikkeling van de veehouderij rondom een aantal kwetsbare natuurgebieden geconstateerd, dat het niet voor de hand ligt dat er een «verschuiving» op zal gaan treden van melkrundvee vanuit andere gebieden naar de zones rond de zeer kwetsbare gebieden («Ontwikkelingen aantal landbouwbedrijven en dieren rondom 5 Vogel- en Habitatgebieden», Alterra 2005). Op grond hiervan wordt ook voor het overige deel van de zeer kwetsbare gebieden een regeling voor grondgebondenheid momenteel niet nodig geacht. Dit temeer omdat uit eerdere pogingen om tot een regeling voor grondgebondenheid voor melkrundveebedrijven te komen, is gebleken dat dit zou leiden tot een zeer ingewikkelde regeling, die met het oog op de handhaafbaarheid grote uitvoeringslasten voor de overheid en veel administratieve lasten voor het bedrijfsleven met zich mee zou brengen. Dit is onder meer een gevolg van het feit dat het toetsingskader van de Wet milieubeheer zich beperkt tot de «inrichting» waarbij de gronden die onderdeel vormen van een melkrundveebedrijf buiten beschouwing blijven. Daardoor beschikt het bevoegd gezag, meestal de gemeente, ook niet over de benodigde gegevens betreffende het grondgebruik van deze bedrijven. Bovendien doet zich bij een regeling voor grondgebondenheid de vraag voor welke gronden (afstand tot de bedrijfsgebouwen) en welk grondgebruik (eigendom, pacht, tijdelijk gebruik e.d) in aanmerking moeten worden genomen en hoe de eis van grondgebondenheid moet worden gehandhaafd in de wetenschap dat het grondgebruik op bedrijfsniveau door veranderingen van eigendom en pacht grote wijzigingen kan ondergaan. Tegen deze achtergrond zou het opnemen van eisen ten aanzien van de grondgebondenheid van melkrundveehouderijen in de Wav momenteel slechts leiden tot nodeloos complexe regelgeving.

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. L. B. A. van Geel